SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 28.11.2001
KOM(2001) 664 slutlig

2001/0270 (CNS)

Förslag till

RÅDETS RAMBESLUT

om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. INLEDNING

Europas samhällen är mångkulturella och multietniska och denna mångfald är en positiv och berikande faktor. Tyvärr förekommer rasistiska och främlingsfientliga handlingar runtom i världen. Händelser i olika delar av Europa visar att det fortfarande finns rasistiska och främlingsfientliga åsikter.

Rasism och främlingsfientlighet är ett direkt brott mot principerna om frihet, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. Dessa principer är själva grunden för Europeiska unionen och de är gemensamma för medlemsstaterna såsom anges i artikel 6 i EU-fördraget. Unionen är skyldig att respektera de grundläggande rättigheter som garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och, eftersom de är ett resultat av konstitutionella traditioner gemensamma för medlemsstaterna, betrakta dem som allmänna principer i gemenskapslagstiftningen.

Den senaste förstärkningen av de grundläggande rättigheterna inom EU skedde genom det formella antagandet av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna[1] vid Europeiska rådets möte i Nice den 7 december 2000.

Syftet med detta förslag till rambeslut är både att förstärka de rättsliga åtgärder som syftar till en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om rasistiska och främlingsfientliga brott och att underlätta och stimulera samarbete mellan medlemstaterna för att bekämpa dessa brott.

2. NÅGRA SIFFROR

Såväl årsrapporten för 1999 från Europeiska centrumet för övervakning av rasism och främlingsfientlighet[2] som de olika rapporter om rasism i Europa som under 1999 utarbetats av nationella media, offentliga myndigheter eller icke-statliga organisationer visar att det inte finns något land i Europeiska unionen som inte är drabbat av detta problem. Det bör dock påpekas att det inte finns några enhetliga kriterier för uppgiftsinsamling vid rasistiska incidenter. Europeiska unionen har börjat arbeta med denna fråga. Informationsnätverket Raxen, som leds av Europeiska centrumet för övervakning av rasism och främlingsfientlighet, har fått i uppdrag att definiera gemensamma kriterier och komma med förslag i detta hänseende.

Europakommissionen mot rasism och intolerans (ECRI), Europeiska rådets expertorgan för bekämpande av rasism, har offentliggjort en rad landsrapporter som ett led i en andra översyn av lagar, politik och praktiska åtgärder för att bekämpa rasism. I rapporterna om Österrike, Belgien, Danmark, Frankrike, Tyskland, Grekland och Förenade kungariket konstateras att det fortfarande finns skäl till oro, även om det har skett vissa positiva förändringar.

De vanligaste rasistiska incidenterna är inte de våldshandlingar som rapporteras i massmedia. Av den offentliga statistiken från Tyskland framgår att av sammanlagt 10 037 registrerade brott med rasistiska eller främlingsfientliga motiv utgjordes 66 % av propagandabrott. I Förenade kungariket var det sammanlagda antalet brott där rasism var ett försvårande inslag 10 982 under perioden april–september 1999. Hälften av dessa brott utgjordes av trakasserier. I Sverige var det sammanlagda antalet brott med rasistiska eller främlingsfientliga motiv 2 363

[1] EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.

[2] http://www.eumc.eu.int/publications/ar99/AR99-EN.pdf

år 1999. De vanligaste brotten var olaga hot, överfall och trakasserier.

Allmänheten har god kännedom om allvarliga rastistiska våldsbrott eftersom de på samma sätt som andra allvarliga brott ger rubriker i tidningarna. År 1999 rapporterades mord och mordförsök med rasistiska, etniska, religiösa och kulturella motiv i nationella massmedia i Österrike, Frankrike, Tyskland, Spanien, Sverige och Förenade kungariket. I Tyskland minskade det totala antalet brott, men antalet våldsbrott ökade. Under samma år ökade antalet registrerade rasistiska brott med anknytning till nynazistiska grupper i Tyskland och Sverige. I Spanien och Portugal har nynazister och skinheads rapporterats vara skyldiga till en stor del av de rasistiska våldsbrott som förekommit. Man kan dra slutsatsen att rasistiska gärningar, framför allt våldsbrott (mord, misshandel, överfall) eller skador på egendom (bränder, attacker med explosiva medel) ofta har genomförts av ungdomar med nynazistisk ideologi eller av skinheads.

Detta fenomen är lätt att förklara eftersom rasism ofta är ett uttryck för en känsla av grupptillhörighet, en känsla som förstärks genom att man har en negativ och fördömande attityd mot andra grupper. Själva det faktum att gruppmedlemmarna uppmuntrar och stödjer varandra leder till en till strävan att efterlikna varandra och framkallar en kedjereaktion. Gärningsmännens åsikter delas ofta av de större samhällsgrupper som de tillhör och gärningsmännen anser ofta att detta ger legitimitet åt deras handlingar. En sådan tendens är mycket oroande och måste kraftfullt bekämpas. Reaktionen på sådana brott, även när de inte har begåtts av en strukturerad sammanslutning, är avgörande för skapandet av en effektiv förebyggande strategi mot en ökad spridning av fenomenet.

I fråga om offren visar rapporten från 1999 att det i alla medlemsstater finns etniska minoriteter, rasminoriteter, invandrare och flyktingar som är sårbara när det gäller rasistiska brott och diskriminering. De nynazistiska organisationernas brott riktas i första hand mot invandrare, personer med utländskt ursprung och judar. Antalet attacker mot homosexuella, politiska motståndare, journalister och poliser har ökat. Av rapporterna framgår också att endast en minoritet av offren anmäler brotten till myndigheterna. De tror ofta att deras anmälan inte kommer att tas på allvar eller också är de rädda för att gärningsmännen skall hämnas.

3. INTERNATIONELL VERKSAMHET OCH VERKSAMHET INOM EU

Flera olika internationella instrument har antagits för att skydda de mänskliga rättigheterna i allmänhet, men framför allt för att angripa problemet med diskriminering och rasism. Bland dessa instrument finns den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering som upprättades den 7 mars 1966. Denna konvention är själva grunden för kampen mot rasism på global nivå och uttryckligen avsedd att skydda människor mot rasdiskriminering. I artikel 4 a i konventionen anges att de stater som har undertecknat den skall "som brottslig handling, straffbar enligt lag, förklara allt spridande av på rasöverlägsenhet eller rashat grundade idéer, uppmaning till rasdiskriminering, varje våldshandling eller uppmaning till sådan handling mot någon ras eller persongrupp av annan hudfärg eller etniskt ursprung och även lämnandet av stöd i någon form åt rasförföljelse, inklusive finansiering därav". I artikel 4 b anges att de länder som undertecknat konventionen skall "olagligförklara och förbjuda organisationer och organiserad och annan propaganda, som främjar eller uppmanar till rasdiskriminering, samt förklara deltagande i dylika organisationer och dylik verksamhet som en brottslig handling, straffbar enligt lag". Konventionen har ratificerats av alla EU:s medlemsstater. Vissa medlemsstater har reserverat sig mot artikel 4 och menat att de skyldigheter som staterna åläggs i denna artikel kolliderar med yttrandefriheten och föreningsfriheten.

I den handlingsplan, som antogs av Europeiska rådets extra möte som hölls den 21 september 2001 för att analysera den internationella situationen efter terroristattackerna i USA, uttrycks Europeiska unionens fasta beslutsamhet att tillsammans med det internationella samfundet fortsätta dialogen och förhandlingarna i syfte att bygga en värld med fred, rättssäkerhet och tolerans. I detta hänseende betonar Europeiska unionen behovet av att bekämpa alla nationalistiska, rasistiska och främlingsfientliga strömningar.

Sedan 1977[3] har EU:s institutioner vid upprepade tillfällen bekräftat sin beslutsamhet att försvara de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna och fördömt alla former av intolerans, rasism och främlingsfientlighet.

EU:s första viktiga steg i kampen mot rasism togs när rådet och medlemsstaternas företrädare antog en resolution som förklarade 1997 som det Europeiska året mot rasism[4]. På denna grund bildades sedan Europeiska centrumet för övervakning av rasism och främlingsfientlighet i Wien.

I arbetet med utvidgningen läggs stor vikt vid framsteg i kandidatländernas politik för att bekämpa rasism och skydda minoriteter. Vid Europeiska rådets möte i Köpenhamn 1993 fastställdes följande politiska kriterier som länder som ansöker om medlemskap i Europeiska unionen måste uppfylla: "stabila institutioner som utgör en garanti för demokrati, rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och respekt för och skydd av minoriteter". Varje år granskar kommissionen vilka framsteg varje kandidatland har gjort i fråga om Köpenhamnskriterierna. Bland annat kontrolleras i vilken takt landet antar gemenskapslagstiftning. Den fråga som främst betonats i framstegsrapporterna för kandidatländerna i Centraleuropa har varit romernas situation.

Med Amsterdamfördraget infördes en ny artikel 13 i EG-fördraget, som för första gången gav gemenskapen rätt att stifta lagar i kampen mot diskriminering.[5]

I den handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som antogs i Wien[6] anges rasism och främlingsfientlighet bland de brott för vilka man bör undersöka hur de bäst kan bekämpas genom gemensamma EU-åtgärder. I slutsatserna[7] från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 uppmanar Europeiska rådet till en intensivare kamp mot rasism och främlingsfientlighet under rubriken "Rättvis behandling av medborgare i tredje land", med kommissionens handlingsplan mot rasism som grund. I uppdateringen av kommissionens resultattavla om framstegen i skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen av den 30 november 2000[8] anges att kommissionen skall undersöka om det behövs ett nytt initiativ på detta område och vilken räckvidd detta initiativ i sådana fall bör ha.

Dessutom krävde Europaparlamentet i sin resolution av den 21 september 2000[9] att ett rambeslut bör ersätta den gemensamma åtgärden (se nedan).

---

3 Gemensam förklaring från Europaparlamentet, rådet och kommissionen om skyddet för de grundläggande rättigheterna och Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, 5.4.1977 (EGT C 103, 27.4.1977, s. 1).

4 EGT C 237, 15.8.1996, s. 1.

5 Rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000, EGT L 180, 19.7.2000, s. 22.
Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000, EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

6 EGT C 19, 23.1.1999, s. 1 (punkt 51 a).

7 http://ue.eu.int/sv/Info/eurocouncil/index.htm

8 KOM(2000) 782 slutlig, 30.11.2000.

9 EGT C 146, 17.5.2001, s. 110.

Straffrättsliga åtgärder utgör också ett viktigt verktyg för bekämpande av rasism och främlingsfientlighet. De gör det möjligt att bestraffa de skyldiga, men de har också en betydande avskräckande verkan.

På EU-nivå antog rådet den 15 juli 1996 en gemensam åtgärd på grundval av artikel K.3 i Fördraget om Europeiska unionen om åtgärder mot rasism och främlingsfientlighet[10]. Huvudsyftet med den gemensamma åtgärden var att säkerställa ett effektivt straffrättsligt samarbete mellan medlemsstaterna i kampen mot rasism och främlingsfientlighet. I den gemensamma åtgärden betonas vikten av att hindra att de som gör sig skyldiga till sådana brott genom att flytta från ett land till ett annat för att undvika åtal drar fördel av att de behandlas olika i olika medlemsstater. Medlemsstaterna uppmanades att se till att en rad rasistiska och främlingsfientliga gärningar som anges i den gemensamma åtgärden skulle vara straffbara eller, om detta inte var möjligt och i väntan på att nödvändiga bestämmelser skulle antas, göra undantag från principen om dubbel straffbarhet för sådana gärningar. Andra bestämmelser i den gemensamma åtgärden gäller beslag och förverkande av rasistiskt och främlingsfientligt material samt utbyte av information.

En första rapport om genomförandet av den gemensamma åtgärden från 1996 offentliggjordes 1998. I denna rapport konstaterades att medlemsstaterna i mycket stor utsträckning hade genomfört bestämmelserna i den gemensamma åtgärden. Det framgick dock att man borde gå vidare med arbetet. Denna bedömning bekräftas av de uppgifter som medlemsstaterna lämnade efter den första utvärderingsrapporten, som visar att det finns utrymme för förbättringar av medlemsstaternas lagstiftning för att bekämpa rasism och främlingsfientlighet. Till exempel har det även efter antagandet av den gemensamma åtgärden funnits vissa problem med utlämning och ömsesidig rättslig hjälp. En annan fråga som tas upp i ECRI:s landsrapporter är huruvida rasistiska motiv bör betraktas som en försvårande omständighet vid utmätandet av straff för vissa brott, till exempel mord, misshandel eller skadegörelse. Vissa medlemsstater har redan bestämmelser om detta. Sådana bestämmelser skulle ge en klar signal om EU:s vilja att bekämpa denna typ av brott. Om alla medlemsstater hade en uttömmande och klar lagstiftning på detta område, skulle detta också garantera att man gav högre prioritet åt identifierandet av rasistiska eller främlingsfientliga inslag vid insamlingen av bevismaterial. Detta har i olika rapporter nämnts som ett av problemen vid åtal.

Ett annat område som skulle kunna förbättras ytterligare är kampen mot rasistiskt och främlingsfientligt innehåll på Internet. I kommissionens meddelande om datorrelaterad brottslighet[11] anges att ett område som ger anledning till oro är spridningen av rasistiskt och främlingsfientligt material på Internet. Internet är ett medium för kommunikation, underhållning och handel, men det är också ett relativt billigt och mycket effektivt redskap för rasistiska personer och grupper att sprida hatfyllda idéer till tusentals, rentav miljoner, användare. Dessutom är det mycket svårt att bestraffa förövarna. Samtidigt är Internet också ett praktiskt medel för att rekrytera nya aktivister. I en amerikansk rapport[12] från 1997 identifierades omkring 600 webbplatser som uppmanade till rashat. I januari 1999 hade antalet stigit till 1 426 kända webbplatser som främjar rasism, antisemitism, "vit makt"-musik och nynazistiska idéer. Den 15 juli 1999 hade antalet stigit ytterligare till över 2 100 webbplatser. Forskare anser emellertid att detta är en grov underskattning. Rasistiska webbplatser finns ofta i länder utanför EU, framför allt i USA. Detta gör det svårt att åtala, eftersom USA med hänsyn till yttrandefriheten inte betraktar spridning av rasistiskt material på Internet som ett brott. EU:s beslutsamhet att införa gemensamma straffbestämmelser även på detta område

[10] EGT L 185, 24.7.1996, s. 5.

[11] Ett säkrare informationssamhälle – ökad säkerhet i informationsinfrastrukturen och bekämpning av datorrelaterad brottslighet, KOM(2000) 890 slutlig.

[12] Källa: Simon Wiesenthal Center, http://www.wiesenthal.com

skulle bidra till att ge Internet-användarna ett säkert medium fritt från kriminalitet. Denna fråga diskuterades vid arbetet med utkastet till Europarådets konvention om datorrelaterad brottslighet. Den utelämnades emellertid från grundkonventionen och man beslutade i stället att utarbeta ett tilläggsprotokoll. Om EU intog ett gemensamt förhållningssätt till denna fråga skulle det stärka EU:s ställning i förhandlingarna om ett sådant protokoll.

Kommissionens sätt att angripa denna fråga är att se till att rasistiskt och främlingsfientligt innehåll på Internet kriminaliseras i alla medlemsstater. Den grundläggande tanken skulle vara att "det som är olagligt off-line är olagligt on-line". Dessutom fastställs vissa minimikriterier i förslaget när det gäller behörighet vid denna typ av brott.

Alla medlemsstater har antagit lagstiftning som straffbelägger rasistiska gärningar eller uppmaning till rashat. Det finns dock fortfarande stora skillnader i lagstiftningens tillämpningsområde, innehåll och tillämpning. Kommissionen anser därför att det är dags att gå vidare på detta område. Personer som utför rasistiska eller främlingsfientliga brott måste ställas inför rätta och domstolarna måste ha möjlighet att utdöma rimliga och proportionerliga straff. Det skall framför allt vara möjligt att utdöma hårda straff när rasistiska attacker har utförts av nynazistiska grupper eller andra grupper med en extrem ideologi. Samtidigt kommer detta att ha en stark avskräckande effekt på dem som överväger att begå denna typ av brott.

Dessutom måste domstolarna tillämpa lagarna på avsett sätt, vilket inte alltid är fallet när det gäller dessa brott. Det är få som döms för sådana brott och det är långt mellan domarna. Detta beror bland annat på svårigheter att bevisa rasistiska motiv, på att offren tvekar eller till och med är rädda för att gå till polisen eller domstolen och i vissa fall på bristande medvetenhet hos de rättstillämpande myndigheterna och domarkåren. Situationen skulle förbättras om man såg till att det inte krävdes en anmälan från offret för att inleda utredningar och väcka åtal och samtidigt använde kontaktpunkterna mer systematiskt och införde klarare regler om behörighet.

4. FÖRSLAG TILL RAMBESLUT

Mot denna bakgrund lägger kommissionen fram ett förslag till rambeslut, som syftar till en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om rasistiska och främlingsfientliga brott.

Detta rambeslut har två syften: För det första att se till att alla medlemsstater inför effektiva, proportionerliga och avskräckande straff för rasism och främlingsfientlighet, vilka kan leda till utlämning eller överlämnande, och för det andra att förbättra och uppmuntra rättsligt samarbete genom att avlägsna eventuella hinder för sådant.

Genom det föreslagna rambeslutet skulle samma rasistiska och främlingsfientliga gärningar bli straffbara i alla medlemsstater och alla medlemsstater skulle tillämpa samma strafflagstiftning för denna typ av brott. Självklart har medlemsstaterna rätt att gå längre i sina åtgärder. I rambeslutet fastställs det minimum av åtgärder som behövs för att se till att den nationella lagstiftningen är tillräckligt omfattande och att ett effektivt rättsligt samarbete kan utvecklas.

Den lista över brott som ingick i den gemensamma åtgärden från 1996 utvidgas till andra gärningar som skall kriminaliseras i alla medlemsstater. Dessutom är en nyhet i förhållande till den gemensamma åtgärden att medlemsstaterna inte längre kan välja mellan att kriminalisera dessa gärningar eller göra undantag från principen om dubbel straffbarhet, utan i stället åläggs att straffbelägga gärningarna. Den 7 juni 2001 hölls ett expertmöte för att diskutera vissa frågor som kommer att behandlas i kommissionens förslag. Experterna stödde förslaget att ålägga medlemsstaterna att kriminalisera rasistiska och främlingsfientliga gärningar.

Gemensamma beskrivningar och påföljder skulle också underlätta straffrättsligt samarbete och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Dessutom innehåller förslaget åtgärder som skulle skapa en bättre överenstämmelse mellan olika bestämmelser som tillämpas i medlemsstaterna, till exempel bestämmelser om behörighet, utlämning och utbyte av information, vilket också skulle främja samordning när sådan behövs.

På samma sätt som den gemensamma åtgärden från 1996 påverkar det föreslagna rambeslutet inte några skyldigheter som medlemsstaterna kan ha enligt andra internationella instrument. Framför allt måste respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, till exempel yttrandefriheten, mötesfriheten och föreningsfriheten, som fastställs i artikel 10 och 11 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, garanteras. Utövandet av dessa friheter måste vägas mot förebyggandet av oroligheter och brott och skyddet för andras anseende och rättigheter.

5. RÄTTSLIG GRUND

I artikel 29 i EU-fördraget fastställs att medlemsstaterna skall utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete samt förebygga och bekämpa rasism och främlingsfientlighet för att nå målet att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Detta mål skall uppnås genom tillnärmning av medlemsstaternas straffrättsliga bestämmelser i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 e.

Ett annat sätt att bidra till detta mål är ett närmare samarbete mellan rättsliga och andra behöriga myndigheter. I artikel 31 a, b, c och d räknas flera aspekter upp som skall ingå i de gemensamma insatserna rörande straffrättsligt samarbete. Förslaget uppfyller också dessa mål. Framför allt skulle gemensamma brottsrekvisit vara ett sätt att komma förbi principen om dubbel straffbarhet i samband med ömsesidig rättslig hjälp och utlämning och bidra till att förbättra det straffrättsliga samarbetet. Skyldigheten att fastställa behörighet för det fall att en medlemsstat inte utlämnar sina egna medborgare är ett sätt att säkerställa förenligheten mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, vilket krävs i artikel 31 c. En bestämmelse om att inte längre betrakta politiska brott som ett skäl för att vägra ömsesidig rättslig hjälp eller utlämning skulle bidra till att uppnå det mål att underlätta utlämning som fastställs i artikel 31 b. Att inrätta kontaktpunkter för utbyte av information underlättar och påskyndar samarbetet mellan behöriga myndigheter och är ett sätt att se till att de regler som tillämpas i medlemsstaterna är förenliga med varandra, såsom krävs i artikel 31 a och c.

I artikel 34.2 b i EU-fördraget anges rambeslut som det instrument som skall användas för tillnärmning av lagar och andra författningar. Rambesluten är bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt.

6. KOMMENTARER TILL DE ENSKILDA ARTIKLARNA

Artikel 1 (Ämnesområde)

I artikel 1 fastställs syftet med rambeslutet, nämligen tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar och ett närmare samarbete mellan rättsliga och andra myndigheter i medlemsstaterna vid rasistiska och främlingsfientliga brott.

Detta skulle bidra till att uppnå unionens mål att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, såsom anges i artikel 29 i EU-fördraget.

Artikel 2 (Tillämpningsområde)

I artikel 2 anges de situationer och personer på vilka rambeslutet är tillämpligt, nämligen rasistiska eller främlingsfientliga brott som helt eller delvis begåtts i en medlemsstat (territorialitetsprincipen) av en medborgare i en medlemsstat där gärningen påverkar individer eller grupper i den staten (principen om aktiv och passiv person) eller till förmån för en juridisk person etablerad i en medlemsstat.

Artikel 3 (Definitioner)

Artikel 3 innehåller definitioner av begrepp som används i rambeslutet.

I punkt a definieras *rasism och främlingsfientlighet* som motvilja mot individer eller grupper grundad på ras, hudfärg, härstamning, religion eller övertygelse, nationellt eller etniskt ursprung.

I punkt b definieras *rasistisk eller främlingsfientlig grupp* som en strukturerad sammanslutning av en viss varaktighet inrättad av mer än två personer som handlar i samförstånd för att begå de brott som anges i artikel 4 a–e.

I punkt c definieras *juridisk person*. Denna definition av juridisk person används i andra instrument som ingåtts på EU-nivå, till exempel i det andra protokollet till konventionen om skydd för Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

Artikel 4 (Rasistiska och främlingsfientliga brott)

Den lista över gärningar som finns i den gemensamma åtgärden från 1996 har använts som grund för denna utvidgade lista som även omfattar förolämpningar eller hot med ett rasistiskt eller främlingsfientligt uppsåt som framförs offentligt mot berörda individer eller grupper. Genom artikel 4 införs också en skyldighet att förutom offentlig uppmaning till våld eller hat även kriminalisera alla andra rasistiska gärningar, som kan orsaka berörda individer eller grupper avsevärd skada.

I artikel 4 åläggs medlemsstaterna att se till att de här formerna av rasistiska och främlingsfientliga gärningar är straffbara. I den gemensamma åtgärden finns en valmöjlighet för medlemsstaterna att antingen kriminalisera dessa gärningar eller göra undantag från principen om dubbel straffbarhet. Denna möjlighet avskaffas.

Lydelsen av artikel 4 d har ändrats något i förhållande till den gemensamma åtgärden från 1996. Artikeln efter ändringar bygger till stor del på tysk lagstiftning, där man inte bara straffbelägger förnekande av krigsförbrytelserna under andra världskriget, utan även förringande av dessa brott, om det *kan* störa den allmänna ordningen. Det är således tillräckligt att det finns en risk för att gärningen stör allmän ordning.

Artikeln täcker alla situationer, oavsett vilket medel som används för att begå brottet, dvs. även om det skulle vara med hjälp av ett informationssystem. Medlemsstaternas lagstiftning måste omfatta rasistiskt och främlingsfientligt innehåll på Internet. Den metod som används bygger på principen "det som är olagligt off-line är olagligt on-line".

Artikel 5 (Anstiftan, främjande, medhjälp och försök)

I artikel 5 åläggs medlemsstaterna att straffbelägga anstiftan till, medhjälp till, främjande av samt försök att begå rasistiska och främlingsfientliga brott.

Artikel 6 (Påföljder)

I artikel 6 behandlas påföljder. I punkt 1 fastställs att de brott som anges i artiklarna 4 och 5 skall beläggas med effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder. I punkt 2 fastställs att de brott som anges i artikel 4 b–e åtminstone i allvarliga fall skall kunna beläggas med ett frihetsstraff, som är tillräckligt för utlämning eller överlämnande. Detta uppfyller villkoret för att bevilja framställningar om biträde vid husrannsakan och beslag i artikel 51 a i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet, nämligen att brottet enligt lagstiftningen i båda staterna skall vara belagt med frihetsstraff i minst sex månader.

När det gäller offentlig uppmaning till våld eller hat i rasistiska och främlingsfientliga syften, eller andra rasistiska eller främlingsfientliga gärningar som kan orsaka de berörda individerna eller grupperna avsevärd skada, föreslås frihetsstraff i minst två år. Detsamma gäller för de gärningar som anges i artikel 4 f, nämligen att leda, stödja eller delta i en rasistisk eller främlingsfientlig grupps verksamhet i syfte att bidra till sammanslutningens kriminella verksamhet.

Detta innebär att dessa brott skulle omfattas av artikel 1 b i rådets rambeslut om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkandede av hjälpmedel till och vinning av brott,[13] vilket i sin tur innebär att tvätt av vinningen av dessa brott skulle kriminaliseras.

Det blir också möjligt att utdöma extra eller alternativa påföljder som samhällstjänst eller deltagande i utbildning, berövande av vissa civila eller politiska rättigheter eller offentliggörande av hela eller delar av domen när det gäller de brott som anges i artiklarna 4 och 5. De rättsliga myndigheterna får själva besluta om sådana påföljder skall ådömas. Man skulle också kunna utdöma bötesstraff eller ålägga den dömde att lämna ekonomiska bidrag till välgörenhet.

I punkt 6 föreskrivs också åtgärder för beslag och förverkandede av material eller hjälpmedel som använts för att begå dessa brott samt förverkandede av vinning från brott som omfattas av artiklarna 4 och 5.

Artikel 7 (Försvårande omständigheter vid rasistiska brott)

I denna artikel fastställs att gärningsmannens ställning kan vara en försvårande omständighet. Om brottet begåtts under yrkesutövning, offentlig eller privat, kan straffet bli hårdare.

Artikel 8 (Rasistiska och främlingsfientliga motiv)

Kampen mot rasism och främlingsfientlighet blir effektivare om man betraktar rasistiska och främlingsfientliga motiv som en försvårande omständighet när man utdömer påföljd för ett "vanligt" brott. Detta kan ha en avskräckande effekt på dem som överväger att begå brott med rasistiska och främlingsfientliga motiv. I artikel 8 anges därför att rasistiska och främlingsfientliga motiv är en försvårande omständighet, som man kan ta hänsyn till när man bedömer straffvärdet för "vanliga" brott som mord, misshandel osv.

I vissa medlemsstaters lagstiftning finns redan båda de möjligheter som nämns i artiklarna 7 och 8.

Artikel 9 (Juridiska personers ansvar)

På samma sätt som i flera andra rättsliga instrument som antagits på EU-nivå för att bekämpa olika typer av brottslighet är det nödvändigt att genom detta rambeslut angripa situationer där juridiska personer är inblandade i rasistiska och främlingsfientliga brott. I artikel 9 finns därför

[13] EGT L 182, 5.7.2001, s. 1.

bestämmelser om att hålla en juridisk person ansvarig för de brott som anges i artiklarna 4 och 5, om dessa har begåtts för dess räkning av en person i vissa ledande befattningar, antingen i egenskap av enskild individ eller som företrädare för den juridiska personen. Begreppet *ansvar* skall anses innefatta både straff- och civilrättsligt ansvar.

Vad beträffar brott som begåtts med hjälp av ett informationssystem bör det påpekas att artikel 9 inte påverkar tillämpningen av direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel),[14] som bland annat handlar om tjänstelevererande mellanhänders ansvar.

Dessutom fastställs i punkt 2 i enlighet med sedvanlig praxis att en juridisk person också kan göras ansvarig, när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en person med befogenhet att utöva sådan kontroll har gjort det möjligt att begå brotten till den juridiska personens förmån. I punkt 3 anges att rättsliga förfaranden mot en juridisk person inte hindrar att man inleder rättsliga förfaranden mot en fysisk person.

Artikel 10 (Påföljder för juridiska personer)

I artikel 10 anges ett krav på påföljder för juridiska personer som hålls ansvariga för brott som anges i artiklarna 4 och 5. Där krävs effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder, vilket åtminstone innebär en skyldighet att utdöma bötesstraff eller administrativa avgifter. Andra tänkbara påföljder för juridiska personer anges också.

Artikel 11 (Inledande av rättsliga åtgärder)

I Europeiska unionens kamp mot brottslighet har särskilt vikt lagts vid skydd av och stöd till brottsoffren. Ett rambeslut antogs av rådet den 15 mars 2001 om brottsoffers ställning i straffrättsliga förfaranden. Kommissionen håller dessutom på att ta fram en grönbok om ersättning till brottsoffer.[15]

Offer för rasistiska och främlingsfientliga brott är ofta särskilt sårbara. Många är ovilliga att inleda rättsliga förfaranden. De tror ofta att deras anmälan inte kommer att tas på allvar eller också är de rädda för repressalier från gärningsmännens sida. Därför bör varje medlemsstat se till att utredning eller åtal inte är beroende av en anmälan eller anklagelse från en person som utsatts för brott, åtminstone inte när det är fråga om allvarliga rasistiska brott som offentlig uppmaning till våld eller hat för rasistiska och främlingsfientliga syften, andra typer av rasistiska eller främlingsfientliga gärningar som kan orsaka berörda personer eller grupper avsevärd skada, offentlig spridning eller distribution av rasistiskt material eller att leda, stödja eller delta i en rasistisk eller främlingsfientlig grupp i avsikt att bidra till sammanslutningens kriminella verksamhet.

Artikel 12 (Behörighet)

Artikel 12 innehåller behörighetsbestämmelser.

I punkt 1 anges en rad kriterier som ger behörighet att väcka åtal och att utreda fall som innefattar sådana brott eller gärningar som anges i detta rambeslut. En medlemsstat skall fastställa sin behörighet i tre situationer:

a) Om gärningen helt eller delvis begåtts på medlemsstatens territorium, oavsett den berörda personens status eller nationalitet (territorialitetsprincipen).

---

[14] EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

[15] KOM(2001) 536 slutlig.

b) Om gärningsmannen är medborgare i medlemsstaten och gärningen påverkar individer eller grupper i den medlemsstaten (principen om aktiv och passiv person). Denna punkt påverkar inte tolkningen av punkt a i fråga om en gärning som delvis begåtts på medlemsstatens territorium.

c) Om gärningen begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på den medlemsstatens territorium.

I punkt 2 behandlas behörighet vid brott som begåtts med hjälp av ett informationssystem. Vissa minimikriterier fastställs för att undvika att personer som gör sig skyldiga till rasistiska brott skall kunna dra fördel av att medlemsstaterna har olika behörighetskriterier och därigenom undkomma åtal och dom. Därför är avsikten att varje medlemsstat vid fastställandet av sin behörighet i fråga om brotten grundad på territorialitetsprincipen i punkt 1 a) ser till att dess behörighet omfattar följande fall:

a) Gärningsmannen begår brottet när han eller hon är fysiskt närvarande på medlemsstatens territorium, oavsett om det rasistiska material som brottet gäller finns i ett informationssystem på dess territorium eller ej. Det gäller till exempel om en person i en medlemsstat lägger in rasistiskt material på en webbplats som finns på tredje lands territorium.

b) Brottet omfattar hantering av rasistiskt material som finns i ett informationssystem på medlemsstatens territorium, oavsett om gärningsmannen är fysiskt närvarande på dess territorium när han eller hon begår brottet. Det gäller till exempel om en person lägger in rasistiskt eller främlingsfientligt material från tredje lands territorium på en webbplats som finns på en medlemsstats territorium.

Eftersom inte alla medlemsstaters rättsordning erkänner extraterritoriell behörighet för alla typer av brott, får de enligt punkt 3 låta bli att tillämpa de regler om behörighet som anges i punkt 1 på de situationer som anges i punkt 1 b och c.

I punkt 4 anges att medlemsstaterna skall meddela rådets generalsekretariat och kommissionen om de beslutar att tillämpa punkt 3.

Artikel 13 (Utlämning och åtal)

Artikel 13 skall inte längre vara tillämplig när kommissionens förslag till en europeisk arresteringsorder har antagits, eftersom detta kommer att ersätta utlämning inom EU. Enligt förslaget till europeisk arresteringsorder är nationalitet inte ett skäl till att vägra utlämna någon.

I artikel 13 tas hänsyn till att vissa medlemsstater inte utlämnar sina egna medborgare och syftet är att se till att personer som misstänks för att ha begått rasistiska och främlingsfientliga brott inte skall kunna undgå åtal på grund av att de inte utlämnas eftersom de är medborgare i en sådan medlemsstat.

En medlemsstat som inte utlämnar sina egna medborgare skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa behörighet över och, i tillämpliga fall, väcka åtal för de berörda brotten när de begåtts av medlemsstatens medborgare på en annan medlemsstats territorium.

Artikel 14 (Politiska brott)

I den gemensamma åtgärden från 1996 uppmanas medlemsstaterna att inte betrakta de gärningar som anges i åtgärden som politiska brott och därmed som skäl för att avslå framställningar om ömsesidig rättslig hjälp. I den första rapporten om genomförandet av den gemensamma åtgärden angavs att man i medlemsstaternas rättssystem inte skulle betrakta sådana gärningar som politiska brott i samband med internationellt samarbete. Det är emellertid lämpligt att ta med denna bestämmelse i rambeslutet eftersom rambeslutets tillämpningsområde har utvidgats. Det fastställs också att de gärningar som anges i den gemensamma åtgärden inte skall betraktas som politiska brott som ger rätt att vägra att utlämna någon.

Artikel 15 (Informationsutbyte)

Syftet med denna artikel är att underlätta utbytet av information. I den gemensamma åtgärden från 1996 sägs att varje medlemsstat skall vidta lämpliga åtgärder för att inrätta kontaktpunkter i medlemsstaterna, vilka skulle ha till uppgift att samla och utbyta information som kan vara till nytta vid utredningar och förfaranden mot brott som har sin grund i de gärningar som förtecknas i den gemensamma åtgärden. I den första rapporten om genomförandet av den gemensamma åtgärden angavs att ytterligare åtgärder kunde vidtas i fråga om kontaktpunkterna. I punkt 1 anges därför att medlemsstaterna bör inrätta fungerande kontaktpunkter för att underlätta utbyte av information om de brott som omfattas av rambeslutet. Medlemsstaterna skulle kunna använda befintliga samarbetsmekanismer för detta ändamål.

I punkt 2 anges att medlemsstaterna skall informera rådets generalsekretariat och kommissionen om de kontaktpunkter de inrättar.

I den gemensamma åtgärden från 1996 anges att medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att ge information till en annan medlemsstat, så att denna kan inleda rättsliga förfaranden i de fall då det framgår att material som innehåller uttryck för rasism eller främlingsfientlighet lagras i en medlemsstat för att distribueras eller spridas i en annan medlemsstat. För detta ändamål kan de operativa kontaktpunkter som avses i punkt 1 användas. Detta skulle inte påverka tillämpningen av artikel 21 i Europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål, som innehåller bestämmelser om översändande av framställningar om lagföring i annat land.

Artikel 16 (Genomförande)

I artikel 16 behandlas genomförandet och uppföljningen av detta rambeslut.

I punkt 1 fastställs att medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut före den 30 juni 2004.

I punkt 2 fastställs att medlemsstaterna senast detta datum till rådets generalsekretariat och till kommissionen skall överlämna de bestämmelser genom vilka deras åtaganden enligt detta rambeslut omsätts i nationell lagstiftning.

På denna grundval skall kommissionen utarbeta en rapport om i vilken omfattning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa rambeslutet, vid behov tillsammans med lagförslag. Slutligen skall rådet bedöma i vilken omfattning medlemsstaterna har följt åliggandena i detta rambeslut.

Artikel 17 (Upphävande av den gemensamma åtgärden 96/443/RIF)

Genom artikel 17 upphävs den gemensamma åtgärden 96/443/RIF av den 15 juli 1996 om

åtgärder mot rasism och främlingsfientlighet.

Artikel 18 (Ikraftträdande)

I artikel 18 anges att detta rambeslut skall träda i kraft den tredje dagen efter det att det har offentligggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

2001/0270 (CNS)

Förslag till

RÅDETS RAMBESLUT

om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 29, 31 samt artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag[16],

med beaktande av Europaparlamentets yttrande[17], och

av följande skäl:

(1) Rasism och främlingsfientlighet är direkta brott mot principerna om frihet, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande rättigheterna och mot rättsstatsprincipen, principer som Europeiska unionen bygger på och som är gemensamma för medlemsstaterna.

(2) I handlingsplanen för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa,[18] slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999,[19] Europaparlamentets resolution av den 20 september 2000[20] och kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet med halvårsuppdatering av resultattavlan för framstegen i skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen (andra halvåret 2000)[21] krävs åtgärder på detta område.

(3) Den gemensamma åtgärden 96/443/RIF av den 15 juli 1996 antagen av rådet på grundval av artikel K.3 i Fördraget om Europeiska unionen om åtgärder mot rasism och främlingsfientlighet[22] måste följas av ytterligare lagstiftning för att fylla behovet av ytterligare tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar och för att övervinna de hinder för effektivt rättsligt samarbete som främst grundas på skillnaderna i medlemsstaternas rättsordningar.

(4) Av utvärderingen av 1996 års gemensamma åtgärd och av arbete som utförts i andra internationella fora, till exempel Europarådet, framgår att det fortfarande finns vissa problem när det gäller det rättsliga samarbetet. Medlemsstaternas straffrättsliga

16 EGT C [...], [...], s. [...].
17 EGT C [...], [...], s. [...].
18 EGT C 19, 23.1.1999, s.1.
19 http://ue.eu.int/sv/Info/eurocouncil/index.htm
20 EGT C 146, 17.5.2001, s. 110.
21 KOM(2000) 782 slutlig.
22 EGT L 185, 24.7.1996, s. 5.

lagstiftning måste därför förbättras ytterligare, så att tillämpningen av en uttömmande och tydlig lagstiftning för att effektivt bekämpa rasism och främlingsfientlighet kan säkerställas.

(5) Europeiska unionen måste utforma en gemensam straffrättslig lagstiftning i fråga om rasism och främlingsfientlighet, så att samma gärningar kriminaliseras i alla medlemsstater och att effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder införs för fysiska och juridiska personer som har begått eller är ansvariga för sådana brott.

(6) Rasistiska och främlingsfientliga motiv bör betraktas som en försvårande omständighet när man utdömer påföljder för vanliga brott. Detta skulle utgöra ett svar direkt riktat till dem som utför sådana brott och kan också ha en avskräckande effekt.

(7) Det bör betraktas som en försvårande omständighet om ett rasistiskt eller främlingsfientligt brott begås i samband med yrkesutövning eftersom det innebär att gärningsmannen missbrukar sin ställning, vilket är särskilt klandervärt.

(8) Man bör se till att utredningar av och åtal för rasistiska och främlingsfientliga brott inte är beroende av en anmälan eller anklagelse från den som utsatts för brottet, eftersom sådana personer ofta är särskilt sårbara och ovilliga att inleda rättsliga förfaranden.

(9) Rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor bör främjas genom att man fastställer tydliga regler om behörighet och utlämning så att rasistiska och främlingsfientliga brott kan bekämpas mer effektivt.

(10) Operativa kontaktpunkter bör inrättas för utbyte av information. Alternativt bör befintliga samarbetsmekanismer användas.

(11) Alla medlemsstater har ratificerat Europarådets konvention av den 28 januari 1981 om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter. De personuppgifter som kommer att behandlas vid tillämpningen av detta rambeslut kommer att skyddas i enlighet med konventionen.

(12) Målen med detta rambeslut är att se till att rasistiska och främlingsfientliga brott bestraffas med effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder i alla medlemsstater samt att förbättra och främja det rättsliga samarbetet genom att avlägsna hinder för detta. Dessa mål kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, eftersom bestämmelserna måste vara gemensamma och förenliga med varandra. De kan därför bättre uppnås på unionsnivå. Unionen får därför vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EG-fördraget, som det hänvisas till i artikel 2 i EU-fördraget. Rambeslutet går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål och är därför förenligt med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i EG-fördraget.

(13) Detta rambeslut påverkar inte Europeiska gemenskapens befogenheter.

(14) Den gemensamma åtgärden 96/443/RIF skall upphävas eftersom den efter antagandet av Amsterdamfördraget, rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung och av detta rambeslut, är överspelad[23].

---

[23] EGT L 180, 19.7.2000, s. 22.

(15) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns såsom allmänna gemenskapsrättsliga principer, bland annat i Europakonventionen om mänskliga rättigheter, särskilt artiklarna 10 och 11 i denna, och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel II och VI i denna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1– Ämnesområde

I detta rambeslut fastställs bestämmelser för tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar och för ett närmare samarbete mellan rättsliga och andra myndigheter i medlemsstaterna i fråga om rasistiska och främlingsfientliga brott.

Artikel 2 – Tillämpningsområde

Detta rambeslut omfattar rasistiska och främlingsfientliga brott som begåtts

a) på medlemsstaternas territorium,

b) av medborgare i en medlemsstat i de fall där gärningen påverkar individer eller grupper i den medlemsstaten, eller

c) till förmån för en juridisk person etablerad i en medlemsstat.

Artikel 3 – Definitioner

I detta rambeslut avses med

a) *rasism och främlingsfientlighet*: motvilja mot individer eller grupper grundad på ras, hudfärg, härstamning, religion eller övertygelse, nationellt eller etniskt ursprung.

b) *rasistisk eller främlingsfientlig grupp*: en strukturerad sammanslutning av en viss varaktighet inrättad av mer än två personer som handlar i samförstånd för att begå de brott som anges i artikel 4 a–e.

c) *juridisk person*: varje enhet som har denna ställning enligt tillämplig nationell lagstiftning, med undantag av stater eller andra offentliga organ vid myndighetsutövning samt internationella offentliga organisationer.

Artikel 4 – Rasistiska och främlingsfientliga brott

Varje medlemsstat skall vidta åtgärder för att säkerställa att följande gärningar är straffbara när de begås avsiktligt och oavsett vilken metod som används:

a) Offentlig uppmaning till våld eller hat i rasistiskt eller främlingsfientligt syfte, eller till någon annan rasistisk eller främlingsfientlig gärning som kan orsaka berörda individer eller grupper avsevärd skada.

b) Offentliga förolämpningar och hot mot individer eller grupper i rasistiskt eller främlingsfientligt syfte.

c) Offentligt urskuldande i rasistiskt eller främlingsfientligt syfte av brott i form av folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser enligt definitionen i artiklarna

6,7 och 8 i stadgan för internationella brottmålsdomstolen.

d) Offentligt förnekande eller förringande av de brott som anges i artikel 6 i Internationella militärtribunalens stadga, som fogats till Londonöverenskommelsen av den 8 april 1945, på ett sätt som kan störa allmän ordning.

e) Offentlig spridning eller distribution av skrifter, bilder eller annat material som innehåller uttryck för rasism eller främlingsfientlighet.

f) Att leda, stödja eller delta i en rasistisk eller främlingsfientlig sammanslutnings verksamhet i avsikt att bidra till sammanslutningens kriminella verksamhet.

Artikel 5 – Anstiftan, främjande, medhjälp och försök

Medlemsstaterna skall säkerställa att anstiftan till, främjande av, medhjälp till samt försök att begå ett brott enligt artikel 4 är straffbart.

Artikel 6 – Påföljder

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de gärningar som anges i artiklarna 4 och 5 beläggs med effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att de brott som anges i artikel 4 b–e åtminstone i allvarliga fall är belagda med frihetsstraff, som ger möjlighet till utlämning eller överlämnande.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att de brott som anges i artikel 2 a–f är belagda med ett frihetsstraff på minst två år.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att det är möjligt att utdöma extra eller alternativa påföljder som samhällstjänst eller deltagande i utbildning, berövande av vissa civila eller politiska rättigheter eller offentliggörande av hela eller delar av en dom när det gäller de brott som anges i artiklarna 4 och 5.

5. Medlemsstaterna skall säkerställa att böter eller betalning till välgörenhet kan utdömas för de brott som anges i artiklarna 4 och 5.

6. Medlemsstaterna skall säkerställa att allt material och alla redskap som använts för att begå de brott som anges i artiklarna 4 och 5 och all vinning från sådana brott kan tas i beslag och förverkas.

Artikel 7 – Försvårande omständigheter vid rasistiska brott

Medlemsstaterna skall säkerställa att ett hårdare straff kan utdömas i fall där förövaren av de brott som anges i artiklarna 4 och 5 begår brotten under utövande av yrkesverksamhet och offret är beroende av denna verksamhet.

Artikel 8 – Rasistiska och främlingsfientliga motiv

Medlemsstaterna skall säkerställa att rasistiska och främlingsfientliga motiv kan betraktas som försvårande omständigheter vid fastställandet av påföljd för andra brott än de som anges i artiklarna 4 och 5.

Artikel 9 – Juridiska personers ansvar

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för de brott som anges i artiklarna 4 och 5 och som begås till deras förmån av varje person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och som har en ledande ställning inom den juridiska personens organisation grundad på

   a) befogenhet att företräda den juridiska personen, eller

   b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller

   c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Förutom de fall som anges i punkt 1, skall medlemsstaterna säkerställa att en juridisk person kan göras ansvarig när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till den juridiska personens förmån begå ett sådant brott som anges i artiklarna 4 och 5.

3. Den juridiska personens ansvar enligt punkterna 1 och 2 skall inte utesluta lagföring av fysiska personer som begår de brott eller deltar i sådana gärningar som anges i artiklarna 4 och 5.

Artikel 10 – Påföljder för juridiska personer

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att en juridisk person som görs ansvarig i enlighet med artikel 9.1 kan bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som kan innefatta andra påföljder, som

   a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,

   b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,

   c) rättslig övervakning,

   d) rättsligt beslut om att avveckla verksamheten, eller

   e) tillfällig eller permanent stängning av inrättning som har använts för att begå brottet.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att en juridisk person som har gjorts ansvarig i enlighet med artikel 9.2 kan bli föremål för effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 11 – Inledande av rättsliga åtgärder

Medlemsstaterna skall säkerställa att utredningar av eller åtal för de brott som anges i artiklarna 4 och 5 inte skall vara beroende av en anmälan eller anklagelse från brottsoffret, åtminstone inte i de fall där brott som anges i artikel 4 a, e och f har begåtts på medlemsstatens territorium.

Artikel 12 – Behörighet

1. Varje medlemsstat skall fastställa sin behörighet i fråga om de brott som anges i

artiklarna 4 och 5 när brottet har begåtts

a) helt eller delvis inom dess territorium, eller

b) av en av dess medborgare och gärningen påverkar individer eller grupper i den medlemsstaten, eller

c) till förmån för en juridisk person som har sitt huvudkontor inom medlemsstatens territorium.

2. Vid fastställandet av behörighet i enlighet med punkt 1 a skall varje medlemsstat säkerställa att dess behörighet omfattar fall där brottet utförs med hjälp av ett informationssystem och

a) gärningsmannen begår brottet när denne befinner sig på medlemsstatens territorium, oavsett om brottet omfattar rasistiskt material lagrat i ett informationssystem på dess territorium eller ej, och om

b) brottet omfattar rasistiskt material lagrat i ett informationssystem på medlemsstatens territorium, oavsett om gärningsmannen befinner sig på medlemsstatens territorium när denne begår brottet eller ej.

3. En medlemsstat kan besluta att inte tillämpa eller att endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter tillämpa den regel om behörighet som fastställs i punkt 1 b och 1 c.

4. En medlemsstat skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om den beslutar att tillämpa punkt 3, i tillämpliga fall med uppgift om i vilka särskilda fall eller under vilka särskilda omständigheter beslutet gäller.

Artikel 13 – Utlämning och rättsliga åtgärder

1. Varje medlemsstat som enligt sin lagstiftning inte utlämnar sina egna medborgare skall fastställa sin behörighet i fråga om de brott som anges i artiklarna 4 och 5 när de har begåtts av medlemsstatens egna medborgare på en annan medlemsstats territorium.

2. Varje medlemsstat skall, om en av dess medborgare i en annan medlemsstat uppges ha gjort sig skyldig till ett sådant brott som anges i artiklarna 4 och 5 och medlemsstaten väljer att inte utlämna denna person till den andra medlemsstaten endast på grundval av dennes medborgarskap, lämna över ärendet till behöriga myndigheter för rättsliga åtgärder i tillämpliga fall.

För att rättsliga åtgärder skall kunna vidtas skall den medlemsstat där brottet begicks till de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten överlämna alla akter, uppgifter och bevisföremål som har samband med brottet i enlighet med de förfaranden som fastställs i artikel 6.2 i Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957. Den medlemsstat som gjort framställan skall informeras om de rättsliga åtgärder som vidtas och om resultatet av dessa.

2. För tillämpningen av denna artikel skall begreppet *medborgare* i en medlemsstat tolkas i enlighet med varje förklaring som denna stat gjort enligt artikel 6.1 b och c i Europeiska utlämningskonventionen.

Artikel 14 – Politiska brott

Medlemsstaterna skall se till att de brott som anges i artiklarna 4 och 5 inte betraktas som politiska brott, som ger rätt att avslå en framställning om ömsesidig rättslig hjälp eller utlämning.

Artikel 15 – Informationsutbyte

1. Medlemsstaterna skall utse operationella kontaktpunkter eller använda befintliga operationella strukturer för utbyte av information och för andra kontakter mellan medlemsstaterna i syfte att tillämpa detta rambeslut.

2. Varje medlemsstat skall informera rådets generalsekretariat och kommissionen om de operativa kontaktpunkter eller operativa strukturer som anges i punkt 1. Generalsekretariatet skall informera de övriga medlemsstaterna.

3. Om en medlemsstat känner till att det på dess territorium lagras material som innehåller uttryck för rasism och främlingsfientlighet och att syftet är att distribuera och sprida detta i en annan medlemsstat, skall medlemsstaten informera den andra medlemsstaten om detta för att göra det möjligt för den medlemsstaten att i enlighet med dess lagstiftning inleda rättsliga förfaranden eller förfaranden för förverkande. För detta ändamål kan de operativa kontaktpunkter som avses i punkt 1 användas.

Artikel 16 – Genomförande

1. Medlemsstaterna skall före den 30 juni 2004 ha vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa detta rambeslut.

2. De skall överlämna texten till de bestämmelser som de antar och uppgifter om andra åtgärder som vidtas för att följa detta rambeslut till rådets generalsekretariat och kommissionen.

3. På grundval av detta skall kommissionen före den 30 juni 2005 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om hur detta rambeslut fungerar, vid behov tillsammans med lagförslag.

4. Rådet skall bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har följt detta rambeslut.

Artikel 17 – Upphävande av den gemensamma åtgärden 96/443/RIF

Den gemensamma åtgärden 96/443/RIF upphävs härmed.

Artikel 18 – Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den […]

På rådets vägnar
Ordförande